

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 12. junij 2006

SPLOŠNA MATURA

Izpitna pola 1

1. VPRAŠANJE

1.

- a) Ločevanje (izločitev) manjših, pravilnih (simetričnih), znanih (prepoznavnih) figur (likov) od ozadja (okolja, podlage), kontrast svetlosti
(1 točka)
- b) Črni poševni križ, črna manjša zvezda zgoraj in krog, najmanjša oblika na desni strani (tri črne geometrijske oblike), tri različne točkovne oblike, tri manjše prepoznavne oblike, tri geometrijske oblike.
Izluščimo jih iz bele podlage zaradi manjše velikosti v slikovnem polju in zaradi ločenosti med njimi ter zaradi pravilnosti oblik.
(1 točka)
- c) Beli levi profil dela človeške glave nasproti temnemu (črnemu) ozadju.
Zaradi kontrasta svetlosti in znane, prepoznavne oblike – zakon izkušnje, prepoznavnost oblike
(1 točka)

Skupaj: 3 točke

2. A	B	C	D
združevanje	ločevanje od ozadja	zakon zaprte oblike	bližina
bližina valovnic	zakon bližine	strnjenost	združevanje
zakon podobnosti	zakon podobnosti	delna sklenjenost	grupiranje
skupno gibanje	podobnost smeri	simetrija, bližina	
zakon podobnosti oblike smeri		konveksnost	
ponavljanje, podobnost gostot			

eno načelo 1 točka

dve načeli 2 točk

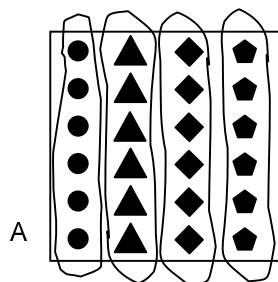
tri ali več načel 3 točke

Za vsak primer lahko kandidat dobi največ 1 točko

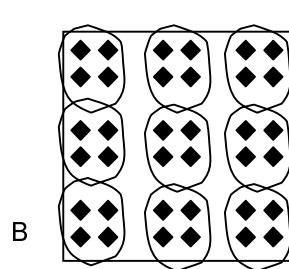
3. B

Skupaj: 1 točka

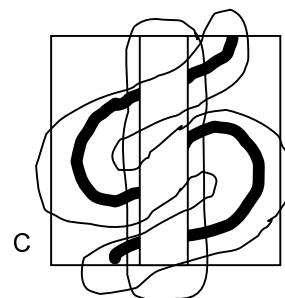
4.

A štiri skupine

B devet skupin

C dve skupini

12 označenih skupin (0 točk)
13 ali 14 označenih skupin (1 točka)

A	B	C
načelo podobnosti	načelo bližine	načelo skupne usode
ponavljanje smeri	načelo skupne usode	nadaljevanje smeri
načelo skupne usode	ponavljanje	
enakost oblik	izločanje enote iz ozadja	
	simetrija posameznih enot, simetrija	

*manj kakor 2 načeli (0 točk)
2 načeli (1 točka)
4 načela (2 točki)
Skupaj: 3 točke*

5. a) Prvi: zakon **bližine, strnjenosti, podobnost, enakost, preslikave, zrcaljenje** (1 točka)
 Drugi: zakon **podobnosti, enakost, kontrast svetlo/temno** (1 točka)
 Tretji: zakon **simetričnosti, zrcaljenja, skupne usode** (1 točka)

Skupaj: 3 točke

- b) Zakon izkušnje, prepoznavnosti in podobnosti oblik, kontrast svetlo/temno, ki tvorijo lik
 oziroma figuro B. (1 točka)
 NE (1 točka)

Skupaj: 2 točki

Skupaj vsi odgovori največ: 15 točk

2. VPRAŠANJE

1. Shema prikazuje 9-stopenjsko lestvico svetlosti, svetlostni ključ, stopničasto svetlobno lestvico od črne do bele barve.
Za odgovor, ki se temu smiselno približa, dobi kandidat 2 točki.
Za pravilen odgovor štejemo tudi navedbo sivega klina.
Za nepopoln ali manj ustrezen odgovor (stopnjevanje, intervali svetlosti, prehod od bele do črne ...) dobi kandidat 1 točko.

2. Za vsak primer, pri katerem kandidat doseže zahtevani svetlostni ključ, dobi po 2 točki, skupaj največ 8 točk.
Če svetlostni ključ ni dovolj prepričljiv, dobi 1 točko.

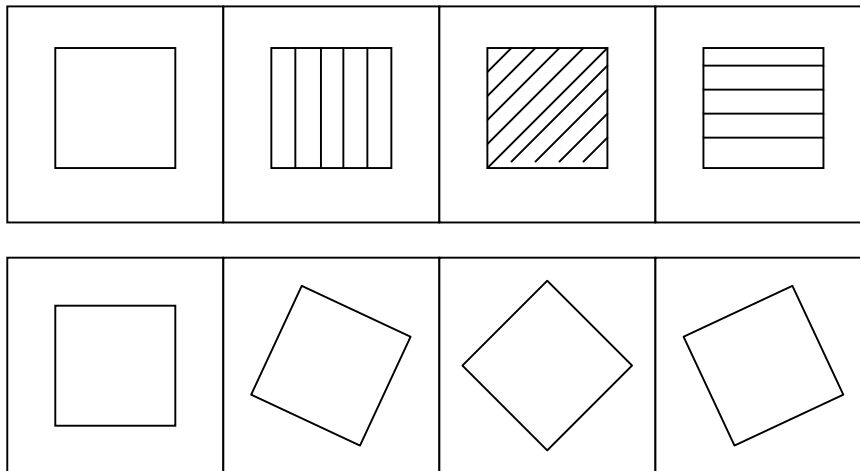
Če kandidat pravilno vpiše ustrezne številke v polja slike, tako, da je razvidna količina posameznih svetlostnih stopenj. Odgovor se šteje tudi kot pravilen, samo z navedbo števil, brez ustrezne svetlostne tonske obravnave slikovnega gradiva, pa ne.

Če kandidat pravilno samo vpiše svetlostni ključ v posameznih primerih, se odgovor šteje kot pravilen in se točkuje z 1 točko, skupaj s 4 točkami.

Skupaj ima naloga 10 točk

3. VPRAŠANJE

1.

S pravilno rešitvijo naloge (a) dobi kandidat 5 točk.

S pravilno rešitvijo naloge (b) dobi kandidat 5 točk.

- Upošteva se vsaka grafična sprememba kvadrata, katere posledica je vtis gibanja.
- V posameznem nizu morajo za pravilen odgovor biti izpolnjena vsaj 3 polja.

Skupaj 10 točk

4. VPRAŠANJE

1. Vsak smiselno predstavljen barvni kontrast se vrednoti z 2 točkama, skupaj 8 točk. Možnih je več pravih odgovorov.
  - A) Veliki kvantitativni barvni kontrast bo lepo nazoren, če bo kandidat uporabil malo različnih barv (minimalno število je 2), vendar ne smejo biti količinsko enako uporabljene, sicer je ta kontrast majhen ali nič.
  - B) Največji kontrast barve proti barvi tvorijo RD, MO, RU, B, Č; veliki kontrast barve proti barvi nastane tudi tedaj, ko kandidat izbira barve iz barvnega kroga, ki si niso podobnih barvnosti. Barve morajo biti intenzivne, saj je kontrast barve proti barvi majhen, če kandidat uporabi barve šibke intenzivnosti. Skupaj z intenzivnimi barvami barvnega kroga, ki si po barvnosti niso sorodne, sta lahko uporabljeni tudi bela in črna.
  - C) Veliki kontrast barvne kvalitete bo prikazal tisti, kdor bo v barvnem sestavu kombiniral intenzivne barve z neintenzivnimi, tudi s sivimi. Pri tem naj se ne zamenjuje pojma šibke barvne moči oz. intenzivnosti ali saturacije z akromatičnostjo (bela, črna).
  - D) Komplementarni barvni kontrast bo najbolje prikazan, če bo kandidat uporabil katero koli komplementarno barvno dvojico. Posamezni odtenki barv komplementarnega para so lahko svetli, temni in/ali zasivljeni. (8 točk)

2. A) Možnih je več pravih odgovorov. Kandidat bo **barvno modelacijo** najbolje prikazal tako, da bo barvo predvsem **svetlil** in **temnil** oz. uporabil svetlo-temni barvni kontrast. Pri tem bo uspešnejši, če bo izbiral sorodne barvnosti, saj se bo tako laže ognil domeni toplo-hladnega kontrasta, ki je značilnost **modulacije**.
  - B) Možnih
je več pravih odgovorov. Kandidat bo **barvno modulacijo** najbolje prikazal, če bo uporabil več različnih barvnosti in jih potem ustrezno kombiniral po toplo-hladnih učinkih, ki dajejo predmetu 3D videz. Učinek svetlo-temnega kontrasta je znotraj danih zahtev najbolje zmanjšati na minimum; ni pa to pogoj. (4 točke)

Vse 4 točke dobi tisti, ki mu uspe prikazati oba prijema dovolj jasno, za vsakega po 2 točki. Manj jasne primere vrednotimo s samo po 1 točko, skupaj z največ 2 točkama.

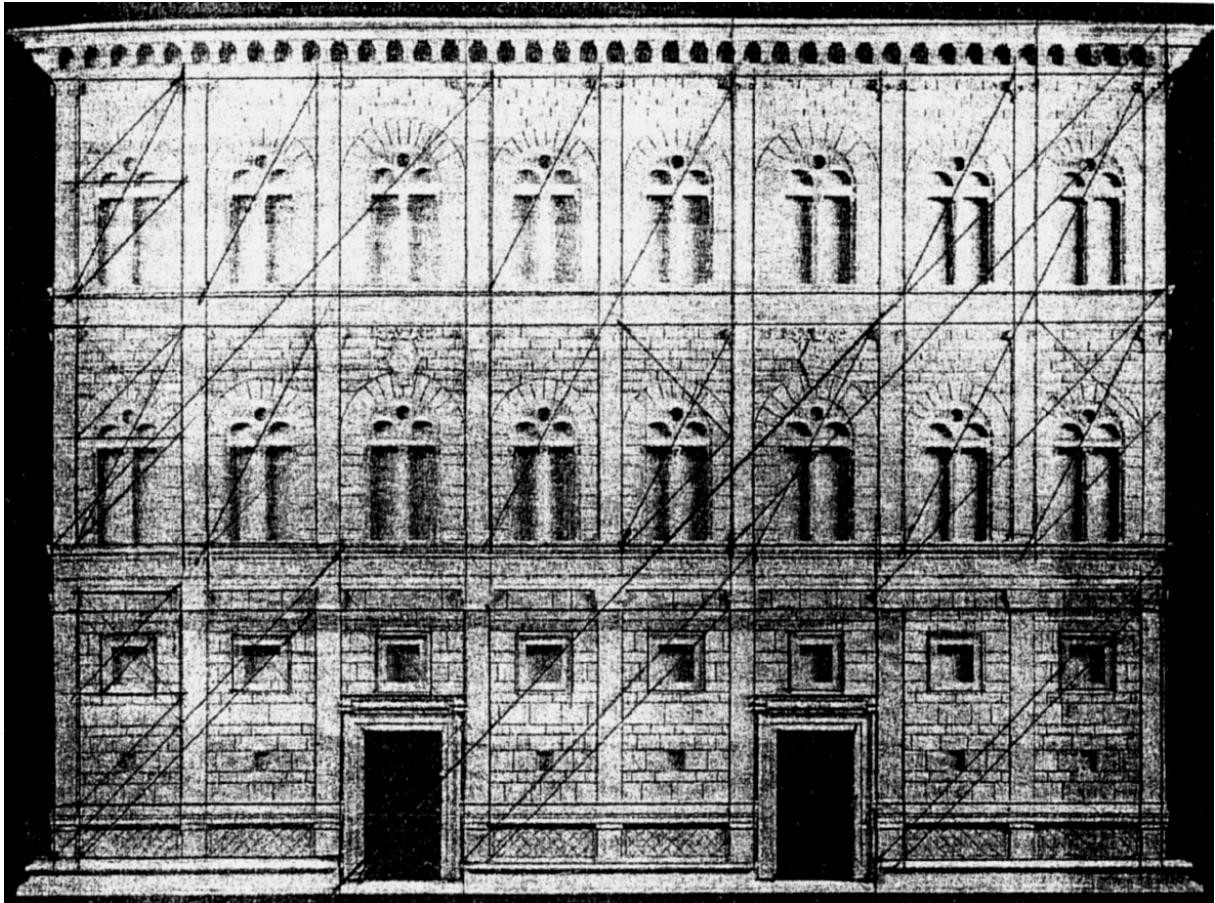
3. Svetlo-temni barvni kontrast; kvalitativno barvni kvadrat (1 točka)
4. Toplo-hladni barvni kontrast; kontrast barvitosti, kontrast barve proti barvi (1 točka)
5. Sukcesivni in simultani barvni kontrast (1 točka)

Če kandidat navede vsaj 1 od manjkajočih kontrastov, dobi 1 točko.

Skupaj 15 točk

5. VPRAŠANJE

Za vsak kompozicijski element, označen na fasadi, ki prispeva k likovni harmoniji medsebojnih fasadnih elementov, prejme kandidat po 1 točko in za vsak imenovan kompozicijski element po 1 točko, skupaj največ 10 točk.

Skupaj 10 točk

Izpitna pola 2

Likovna naloga se vrednoti po naslednjih štirih merilih: ustvarjalnost, uporaba likovnoteoretskega znanja in upoštevanje zahtev naloge, tehnična izvedba, zagovor likovne naloge – izdelka. Likovna naloga – izdelek sestoji torej iz likovne naloge – izdelka v ožjem smislu (40 točk) in iz kandidatovih pojasnil h kompoziciji naloge (10 točk).

Likovno nalogo – izdelek v ožjem smislu vrednotimo po posameznih merilih, in sicer tako:

1. ustvarjalnost (25 točk)

Merilo ustvarjalnosti je čim bolj ustvarjalen način lotevanja naloge znotraj njenih zahtev. Pri tem je treba upoštevati čim bolj zanimivo rešitev kompozicije kot sinteze oblik v celoto. **Pojem oblika je tu mišljen v morfološkem in sintaktičnem smislu in ne zgolj kot likovni element.**

Od 0 do 5 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Poleg tega rešitev naloge kaže na slabo razumevanje likovnega problema, zastavljenega v nalogi.

Od 6 do 10 točk dobi tisti kandidat, čigar rešitev likovnega problema je pričakovana in je njegov izbor oblik manj izviren. Medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji je povprečno domiselno.

Od 11 do 15 točk dobi kandidat, čigar rešitev je manj pričakovana in bolj izvirna. Njegov izbor oblik je domiselnejši, medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji je izvirnejše.

Od 16 do 20 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno in ustvarjalno uporabo kakšnega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča. Z interakcijo oblik in barv mu je uspelo prepričljivo izraziti eno od izbranih mask.

Od 21 do 25 točk dobi kandidat, čigar rešitev je zelo izvirna in kaže visoko razvit individualni način lotevanja likovnega problema. Kandidatu je uspelo komponirati oblike in barve tako, da nas presenečajo. Z interakcijo oblik in barv mu je uspelo **izredno** prepričljivo izraziti eno od izbranih izraznih izpovedi maske.

2. Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja (10 točk)

Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja.

Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje.

Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnem oblikotvornem položaju (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Iz likovne naloge se da razbrati, da pozna različne lastnosti oblik in njihovih lastnosti ter jih zna izbrati oziroma uporabiti dovolj primerno glede na njegovo osnovno idejo.

Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnem oblikotvornem položaju (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Iz likovne naloge se da razbrati, da pozna različne lastnosti oblik in njihovih lastnosti ter jih zna dovolj suvereno izbirati, da bi dosegel čim bolj zanimivo rešitev.

Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnem oblikotvornem položaju (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje. Iz likovne naloge se da razbrati, da pozna možnosti uporabe različnih oblik in njihovih značilnosti ter jih zna **izjemno** suvereno izbirati oz. vključevati v kompozicijo, da bi dosegel čim bolj zanimivo in ustvarjalno rešitev.

3. Tehnična izvedba (5 točk)

0 točk dobi kandidat za malomaren izdelek.

Od 2 do 3 točke dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, vendar je opaziti nedoslednosti pri izvedbi.

Od 4 do 5 točk dobi kandidat, ki je dosleden v izvedbi izbrane tehnike. Iz likovne naloge se da razbrati, da se zaveda široke palete možnosti izražanja, ki mu jih daje izbrana likovna tehnika.

4. Zagovor izdelka (10 točk)

Kandidat naj bi v zagovoru znal pojasniti uporabo likovnih izraznih sredstev v svoji kompoziciji, t. j. likovnih elementov, likovnih spremenljivk in kompozicijskih načel. V dani nalogi mora predvsem znati obrazložiti uporabo izbranih oblik v svoji nalogi. Kandidat naj bi znal pojasniti razvoj, nastajanje in sintakso oblik v kompoziciji. Zagovor izdelka ne zahteva pojasnjevanja tehnične izvedbe izdelka.

Od 1 do 2 točki dobi kandidat, ki navede le eno ali malo lastnosti oblik, uporabljenih v kompoziciji. Nekatere izmed njih so nebistvene glede na zastavljen likovni problem.

Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki samo navede bistvene lastnosti oblik.

Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki poleg pomembnih lastnosti oblik, uporabljenih v kompoziciji, našteje in opiše tudi uporabljena kompozicijska načela smiselno in razumljivo.

Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki poleg pomembnih lastnosti oblik na visoki ravni izčrpno, smiselno in razumljivo predstavi in opiše poleg pomembnih lastnosti oblik še druga likovna izrazila ter temeljne značilnosti ustvarjene kompozicije.

Predlog

0 točk dobi kandidat, ki ne navede nobenega likovnega elementa ali načela likovnega reda v kompoziciji.

1 do 2 točki dobi kandidat, ki navede le nekaj likovnih elementov in ne opiše, kako jih je uporabil.

Od 3 do 5 točk dobi kandidat, ki navede likovne elemente in vsaj delno omeni njihove lastnosti ali katero od kompozicijskih načel, ki jih je uporabil.

Od 6 do 8 točk dobi kandidat, ki smiselno predstavi večino likovnih elementov in načel likovnega reda v svoji kompoziciji.

Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki dosledno razloži izbor in uporabo likovnih elementov in opiše način njihovega medsebojnega učinkovanja. Pri tem kaže zavestno uporabo likovnih spremenljivk in načel. Izraža se v jeziku likovnoteoretske terminologije, vendar razumljivo in navezujoč se na svoj izdelek.